

รายวิชา การงานอาชีพ

รหัสวิชา ง๒๒๑๐๑

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

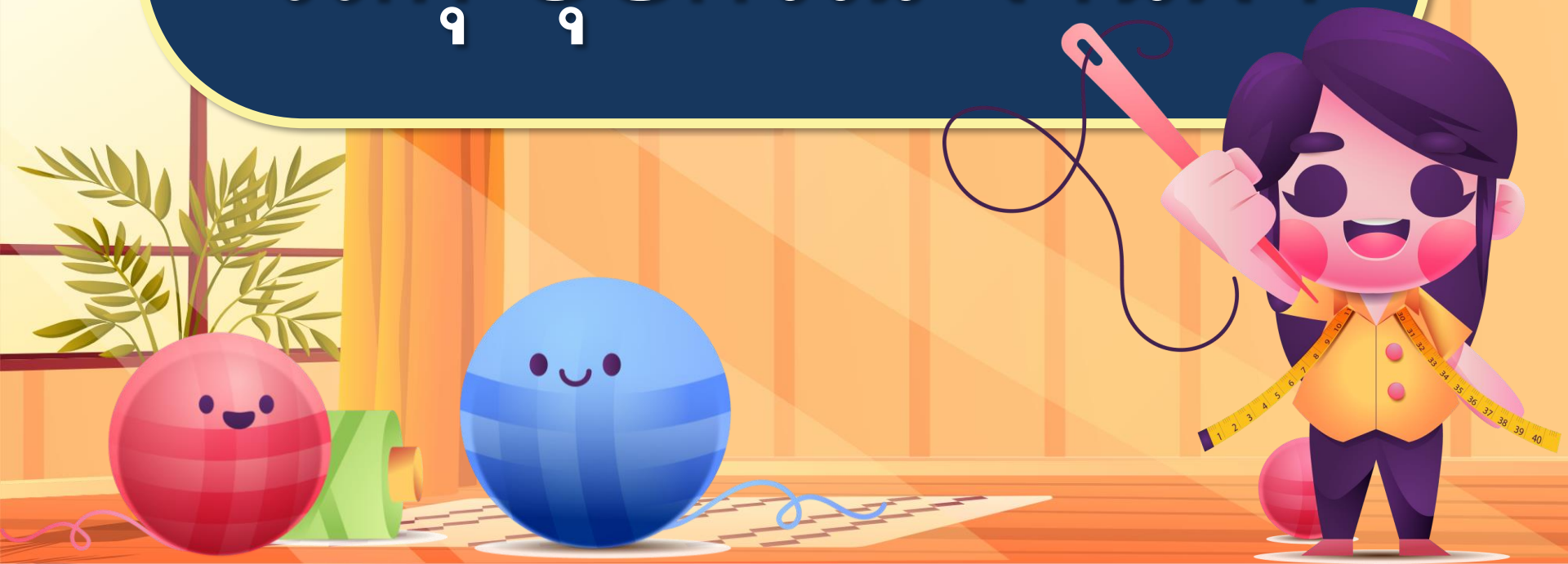
เรื่อง วัสดุ อุปกรณ์ งานผ้า

ครูผู้สอน ครูณภัทร กาญจนะพังคะ

ครูรัชณี อินทร์เนตร

วัสดุ อุปกรณ์ งานผ้า

คำถามชวนคิด

วัสดุ อุปกรณ์และเครื่องมือ
ที่ใช้ในงานผ้าที่นักเรียนรู้จัก
มีอะไรบ้าง?

คำถามชวนคิด

นักเรียนเคยใช้งาน วัสดุ อุปกรณ์
และเครื่องมือชนิดใดบ้าง?

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. นักเรียนบอก วัสดุ อุปกรณ์ในการทำงานประดิษฐ์จากเศษผ้าได้
๒. นักเรียนเลือกใช้วัสดุ อุปกรณ์ในการทำงานประดิษฐ์จากเศษผ้าได้ถูกต้อง

จุดประสงค์การเรียนรู้

๓. นักเรียนวิเคราะห์ขั้นตอนการประดิษฐ์จากเศษผ้าได้

๔. นักเรียนมีวินัย ใฝ่เรียนรู้และมีความมุ่งมั่นในการทำงาน

เข็มมือ

แบ่งออกเป็น ๒ ประเภท ตามลักษณะการใช้งาน คือ เข็มเนา และเข็มสอย

- เข็มมือมีหลายขนาดควรเลือกให้เหมาะสมกับการใช้งาน
- ขนาดเล็กสุด เบอร์ ๑๐, ๑๑ ขนาดกลางเบอร์ ๙ และขนาดใหญ่เบอร์ ๘
- เข็มมือ ใช้สำหรับเนาหรือสอยผ้า การเลือกใช้เข็มมือขึ้นอยู่กับลักษณะงานที่จะทำ

เข็มหมุด

แบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ เข็มหมุดแบบกลม และเข็มหมุดแบบแบน

- เข็มหมุดมีหลายขนาด ควรเลือกใช้ให้เหมาะกับเนื้อผ้าแต่ละชนิด เลือกเข็มหมุดที่ปลายแหลมคม ไม่เป็นสนิม หัวหุ้มด้วยพลาสติก การใช้งานทั่วไปจะนิยมใช้เข็มหมุดแบบกลม ส่วนเข็มหมุดแบบแบนจะนิยมนำไปใช้กับจักรเย็บผ้า เพราะสามารถเย็บข้ามผ่านได้ โดยไม่ต้องดึงเข็มหมุดออก
- เข็มหมุด ใช้กลัดผ้าให้ติดกัน เพื่อความสะดวกในการเนาหรือสอย

ด้ายเย็บผ้า

- มีหลายชนิด หลายสี และหลายขนาด
- ควรเลือกให้เหมาะกับผ้า เข็ม และงานที่ทำ
- ด้ายเย็บผ้า ที่ใช้เย็บผ้าทั่ว ๆ ไป จะใช้เบอร์ ๖๐

กรรไกร

กรรไกร มี ๒ ชนิด คือ กรรไกรตัดกระดาษและกรรไกรตัดผ้า
ต้องแยกกันใช้โดยเด็ดขาดควรเลือกกรรไกรที่มีความยาวไม่ต่ำกว่า
๘ นิ้ว จับถนัดมือ มีความคมตั้งแต่โคนถึงปลายกรรไกร
การเก็บรักษา ระวังอย่าให้กรรไกรตกหรือหล่น
เพราะจะทำให้กรรไกรเสียคม ประสิทธิภาพ
การใช้งานจะลดลง ตัดผ้าไม่ขาด

ที่เลาะด้าย

ที่เลาะด้าย ใช้เลาะรอยเย็บผ้าที่ไม่ต้องการ หรือเมื่อมีการแก้ไข
ตะเข็บ หรือใช้เลาะด้ายเนา

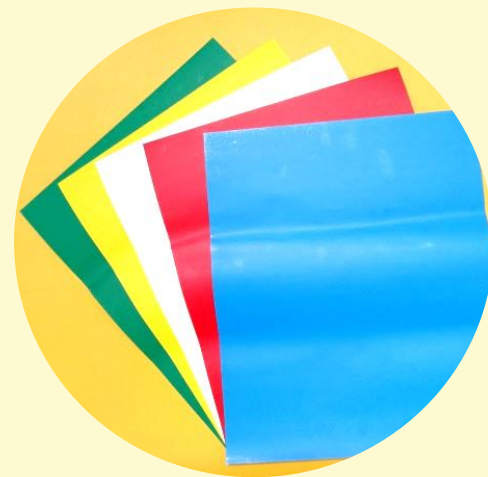
ชอล์กเขียนผ้า

- ใช้เขียนหรือทำเครื่องหมายบนผ้า
- เก็บให้พ้นแสงแดด ระวังอย่าให้ตก จะทำให้แตกได้

กระดาษทราย

- กระดาษทราย มีหลายสี ควรเลือกใช้สีที่ใกล้เคียงกับผ้า หรือสีอ่อนกว่าผ้า
- กระดาษทราย ใช้ลอกแบบลงบนผ้า และใช้ร่วมกับลูกกลิ้ง

ลูกกลิ้ง

- ลูกกลิ้ง มีลักษณะเป็นวงล้อ แหกลมคมสม่ำเสมอ ทำด้วยเหล็กไม่เป็นสนิม ส่วนที่เป็นด้ามทำด้วยไม้หรือพลาสติก
- ลูกกลิ้ง ใช้กลิ้งทับเส้นแบบเพื่อให้เห็นรอยหรือใช้กดรอยลงบนกระดาษขูดรอยหรือผ้า เพื่อให้เกิดเครื่องหมายหรือเป็นแนวในการเย็บ

เตารีด

- เตารีด มีทั้งชนิดเตารีดถ่านและเตารีดไฟฟ้า
- เตารีดไฟฟ้ามี ๒ ชนิด คือ ชนิดธรรมดา และชนิดไอน้ำ มีหลายขนาด
- เตารีด ใช้รีดผ้าให้เรียบร้อยเพื่อให้ได้รูปทรงที่สวยงาม
- ขณะรีดควรคำนึงถึงความเหมาะสมของเนื้อผ้าว่าต้องการแรงกด น้ำหนักเตาและความร้อนมากน้อยเพียงใด

ที่รองรีด

- ที่รองรีด มีทั้งโต๊ะรีดผ้าสำเร็จแบบยืนรีดและนั่งรีด
- ที่รองรีด ใช้รองรีดเนื้อผ้า

ขณะรีดไม่ควรวางเตารีด

ไว้บนผ้ารองรีดนาน ๆ

เพราะจะทำให้ผ้ารองรีดไหม้

ไม้บรรทัด

- ไม้บรรทัดใช้สำหรับวัดความยาวและขีดเส้น ใช้เมื่อต้องการสร้างแบบเสื้อผ้าหรือสร้างชิ้นงานจากผ้า
- ไม้บรรทัด มีหลายขนาด มีทั้งไม้บรรทัดสั้นและไม้บรรทัดยาว
- มีหน่วยวัดความยาว ๒ ด้าน คือ ด้านหนึ่งมีหน่วยวัดเป็นนิ้ว และอีกด้านหนึ่งมีหน่วยวัดเป็นเซนติเมตร
- โดยทั่วไปไม้บรรทัดที่นำมาใช้ในงานผ้า ถ้าเป็นไม้บรรทัดสั้น จะมีความยาวอย่างต่ำ ๑๒ นิ้ว หรือ ๓๐ เซนติเมตร

ตัวอย่างภาพงานประดิษฐ์ดอกไม้จากเศษผ้า

ที่มา : <https://p-dit.com/2013/02/12/2433>

กิจกรรม

บัตรกิจกรรม

๑. ครูให้นักเรียนดูตัวอย่างภาพงานประดิษฐ์ ดอกไม้จากเศษผ้า
๒. ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม ร่วมกันวิเคราะห์ และสรุป
ลงใบงาน ตามหัวข้อที่ระบุไว้
 - วัสดุ อุปกรณ์และเครื่องมือที่ใช้ในงานประดิษฐ์ดอกไม้จากเศษผ้า
มีอะไรบ้าง
 - ขั้นตอนในการประดิษฐ์ดอกไม้จากเศษผ้า
๓. ครูให้นักเรียนดูตัวอย่างชิ้นงานที่จะปฏิบัติครั้งถัดไปและสรุปบทเรียน
ร่วมกัน

ใบงานที่ ๑ เรื่อง วัสดุ อุปกรณ์ ที่ใช้ในงานผ้า

คำชี้แจง

ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๓-๕ คน ประชุมคัดเลือกหัวหน้ากลุ่ม รองหัวหน้ากลุ่ม และร่วมกันระดมความคิดเพื่อตอบคำถาม เกี่ยวกับ วัสดุ อุปกรณ์ ที่ใช้ในงานผ้า

สมาชิกในกลุ่ม

- ๑..... ชั้น/ห้อง เลขที่ หัวหน้ากลุ่ม
๒..... ชั้น/ห้อง เลขที่ รองหัวหน้ากลุ่ม
๓..... ชั้น/ห้อง เลขที่ สมาชิกกลุ่ม

๑. ให้นักเรียนเลือกภาพชิ้นงานประดิษฐ์ดอกไม้จากเศษผ้า ๑ ภาพ และวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

เลือกภาพที่ ชื่องาน

๑) วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้

.....
.....
.....

ขั้นตอนการทำ

.....
.....

ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง วัสดุ อุปกรณ์ ที่ใช้ในงานผ้า

เข็มมือ

แบ่งออกเป็น ๒ ประเภท ตามลักษณะการใช้งาน คือ เข็มเนา และเข็มสอย

- เข็มมือมีหลายขนาดควรเลือกให้เหมาะสมกับการใช้งาน
- ขนาดเล็กสุด เบอร์ ๑๐, ๑๑ ขนาดกลางเบอร์ ๙ และขนาดใหญ่เบอร์ ๘
- เข็มมือ ใช้สำหรับเนาหรือสอยผ้า

การเลือกใช้เข็มมือ ขึ้นอยู่กับลักษณะงานที่จะทำ

ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง วัสดุ อุปกรณ์ ที่ใช้ในงานผ้า

เข็มหมุด

แบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ เข็มหมุดแบบกลม และเข็มหมุดแบบแบน

- เข็มหมุดมีหลายขนาด ควรเลือกใช้ให้เหมาะกับเนื้อผ้าแต่ละชนิด เลือกเข็มหมุดที่ปลายแหลมคม ไม่เป็นสนิม หัวหุ้มด้วยพลาสติก การใช้งานทั่วไปจะนิยมใช้เข็มหมุดแบบกลม ส่วนเข็มหมุดแบบแบนจะนิยมนำไปใช้กับจักรเย็บผ้า เพราะสามารถเย็บข้ามผ่านได้ โดยไม่ต้องดึงเข็มหมุดออก

- เข็มหมุด ใช้กลัดผ้าให้ติดกัน เพื่อความสะดวกในการเนาหรือสอย

ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง วัสดุ อุปกรณ์ ที่ใช้ในงานผ้า

ด้ายเย็บผ้า

- มีหลายชนิด หลายสี และหลายขนาด
- ควรเลือกให้เหมาะกับผ้า เข็ม และงานที่ทำ
- ด้ายเย็บผ้า ที่ใช้เย็บผ้าทั่ว ๆ ไป

จะใช้เบอร์ ๖๐

ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง วัสดุ อุปกรณ์ ที่ใช้ในงานผ้า

กรรไกร

กรรไกร มี ๒ ชนิด คือ กรรไกรตัดกระดาษและกรรไกรตัดผ้า ควรเลือกกรรไกรที่มีความยาวไม่ต่ำกว่า ๘ นิ้ว จับถนัดมือ มีความคมตั้งแต่โคนถึงปลายกรรไกร

กรรไกร ใช้สำหรับตัดผ้า หรือตัดกระดาษ ให้เป็นรูปทรงที่ต้องการ

การเลือกใช้กรรไกร ควรเลือกใช้ให้เหมาะกับงาน กรรไกรตัดกระดาษและกรรไกรตัดผ้า ต้องแยกกันใช้โดยเด็ดขาด เพราะกรรไกรตัดผ้า หากนำไปตัดกระดาษ หรือสิ่งอื่นที่ไม่ใช่ผ้า จะทำให้กรรไกรทื่อ เมื่อนำไปตัดผ้า จะตัดผ้าไม่ขาด

การเก็บรักษา ควรเก็บกรรไกรในกล่องใส่เครื่องมือตัดเย็บ ระวังอย่าให้กรรไกรตกหรือหล่น เพราะจะทำให้ความคมของกรรไกรเสีย ประสิทธิภาพการใช้งานจะลดลง ตัดผ้าไม่ขาด

ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง วัสดุ อุปกรณ์ ที่ใช้ในงานผ้า

ที่เลาะด้าย

ที่เลาะด้าย มีด้ามจับเป็นพลาสติก ตรงปลายที่เลาะ ทำด้วยโลหะเคลือบ ไม่เป็นสนิม มีปลอกสวม เพื่อป้องกันอันตรายจากปลายแหลม

ที่เลาะด้าย ใช้เลาะรอยเย็บผ้าที่ไม่ต้องการ หรือเมื่อมีการแก้ไขตะเข็บ หรือใช้เลาะด้ายเนา

ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง วัสดุ อุปกรณ์ ที่ใช้ในงานผ้า

ชอล์กเขียนผ้า, ดินสอเขียนผ้า, ปากกาเขียนผ้า

ชอล์กเขียนผ้า, ดินสอเขียนผ้า, ปากกาเขียนผ้า ควรเลือกใช้ให้เหมาะสมกับสีของผ้าที่จะตัด ลักษณะการใช้งาน ชอล์กเขียนผ้า, ดินสอเขียนผ้า, ปากกาเขียนผ้า จะแตกต่างกันไป

ชอล์กเขียนผ้า ก่อนใช้ควรเหลาให้สั้นของชอล์กบางเพื่อความแม่นยำในการเขียนหรือทำเครื่องหมาย

ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง วัสดุ อุปกรณ์ ที่ใช้ในงานผ้า

ชอล์กเขียนผ้า, ดินสอเขียนผ้า, ปากกาเขียนผ้า

ดินสอเขียนผ้า ก่อนใช้ควรดึงกระดาษที่พันด้านออก เพื่อให้เห็นไส้ดินสอที่อยู่ด้านใน เหลาให้สั้นของไส้ดินสอบาง เพื่อความแม่นยำในการเขียนหรือทำเครื่องหมาย

ปากกาเขียนผ้า ใช้งานสะดวกแต่มีราคาสูงกว่า ชอล์กและดินสอเขียนผ้า

ปากกาเขียนผ้ามี ๒ แบบ คือ ๑) หมึกบนผ้าจะค่อย ๆ จางหายไปเอง

๒) หมึกจะหายไปเมื่อนำผ้าไปซัก

ชอล์กเขียนผ้า, ดินสอเขียนผ้า, ปากกาเขียนผ้า ใช้เขียนหรือทำเครื่องหมายบนผ้า

ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง วัสดุ อุปกรณ์ ที่ใช้ในงานผ้า

กระดาษทราย

- กระดาษทราย มีหลายสี ควรเลือกใช้สีที่ใกล้เคียงกับผ้าหรือสีอ่อนกว่าผ้า
- กระดาษทราย ใช้ลอกแบบลงบนผ้าและใช้ร่วมกับลูกกลิ้ง

ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง วัสดุ อุปกรณ์ ที่ใช้ในงานผ้า

ลูกกลิ้ง

- ลูกกลิ้ง ปลายมีลักษณะแหลมคมสม่ำเสมอ ทำด้วยเหล็กไม่เป็นสนิม ส่วนที่เป็นด้ามทำด้วยไม้หรือพลาสติก รอยต่อระหว่างตัวลูกกลิ้งกับด้ามจับ ต้องมีความแข็งแรงทนทาน

- ลูกกลิ้ง ใช้กลิ้งทับเส้นแบบเพื่อให้เห็นรอยหรือใช้กดรอยลงบนกระดาษทรายหรือผ้า เพื่อให้เกิดเครื่องหมายหรือเป็นแนวในการเย็บ

ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง วัสดุ อุปกรณ์ ที่ใช้ในงานผ้า

เตารีด

- เตารีด มีทั้งชนิดเตารีดถ่านและเตารีดไฟฟ้า
 - เตารีดไฟฟ้ามี ๒ ชนิด คือ ชนิดธรรมดา และชนิดไอน้ำ มีหลายขนาด
 - เตารีด ใช้รีดผ้าให้เรียบร้อยเพื่อให้ได้รูปทรงที่สวยงาม
- ขณะรีดควรคำนึงถึงความเหมาะสมของเนื้อผ้า
ว่าต้องการแรงกด น้ำหนักเตา
และความร้อนมากน้อยเพียงใด

ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง วัสดุ อุปกรณ์ ที่ใช้ในงานผ้า

ที่รองรีด

- ที่รองรีด มีทั้งโต๊ะรีดผ้าสำเร็จแบบยืนรีดและนั่งรีด
- ที่รองรีด ใช้รองรีดเนื้อผ้า

ขณะรีดไม่ควรวางเตารีด

ไว้บนผ้ารองรีดนาน ๆ

เพราะจะทำให้ผ้ารองรีดไหม้

ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง วัสดุ อุปกรณ์ ที่ใช้ในงานผ้า

ไม้บรรทัด

ไม้บรรทัด มีหลายขนาด มีทั้งไม้บรรทัดสั้นและไม้บรรทัดยาว มีหน่วยวัดความยาว ๒ ด้าน คือ ด้านหนึ่งมีหน่วยวัดเป็นนิ้ว และอีกด้านหนึ่งมีหน่วยวัดเป็นเซนติเมตร ไม้บรรทัดผลิตจากวัสดุประเภทต่าง ๆ เช่น พลาสติก ไม้ หรือเหล็ก เป็นต้น โดยทั่วไป ไม้บรรทัดที่นำมาใช้ในงานผ้า ถ้าเป็นไม้บรรทัดสั้น จะมีความยาวอย่างต่ำ ๑๒ นิ้ว หรือ ๓๐ เซนติเมตร และนิยมใช้ไม้บรรทัดที่ทำด้วยพลาสติกใส เพราะสามารถตัดให้โค้งงอได้ ไม้บรรทัดบางตัวจะมีรูที่ปลาย เพื่อให้นำไปแขวนเก็บได้ ไม้บรรทัดใช้สำหรับวัดความยาว และขีดเส้น ใช้เมื่อต้องการสร้างแบบเสื้อผ้า

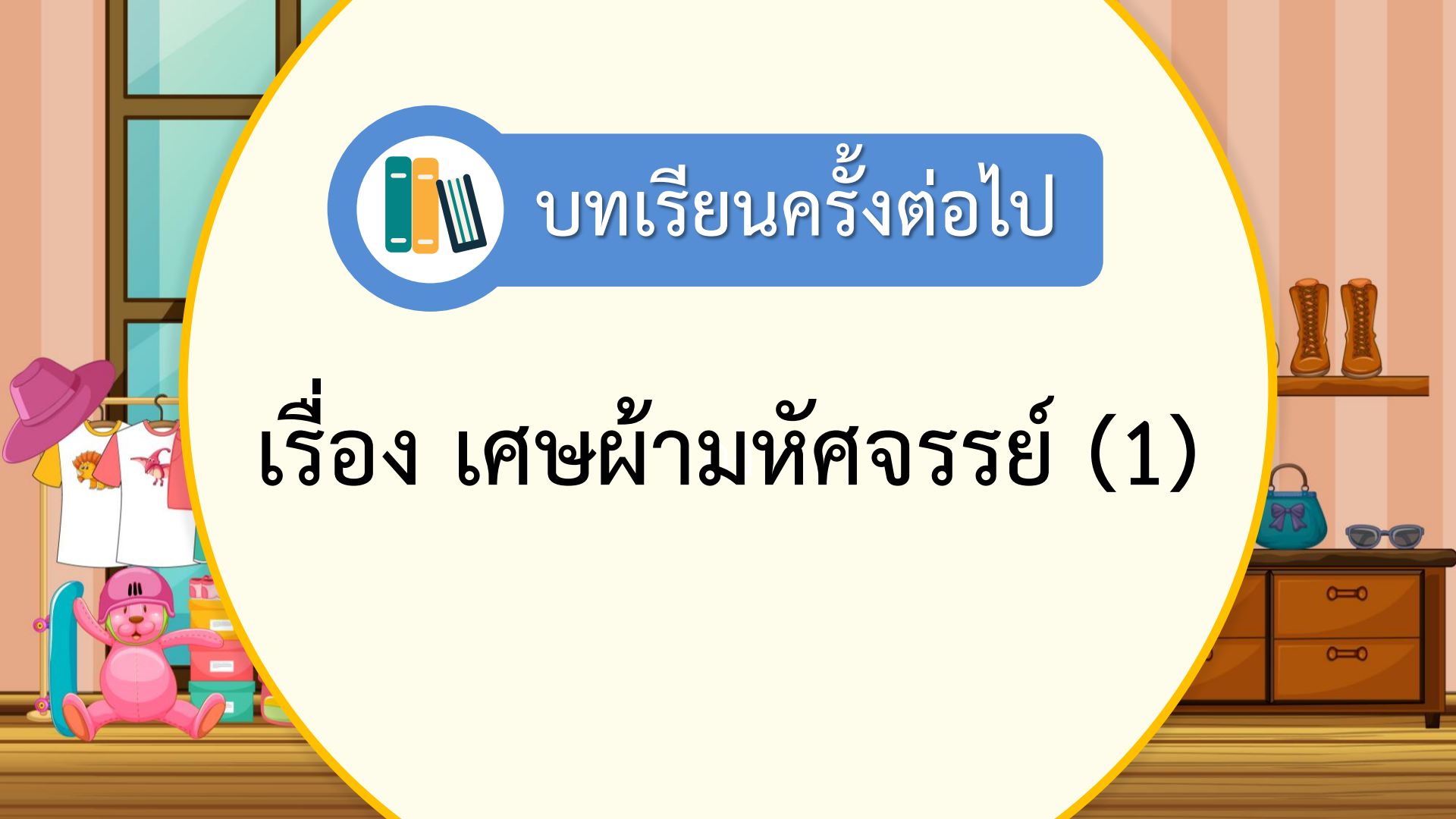
สรุปบทเรียน

- การทำงานประดิษฐ์ ต้องเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือในการทำงานให้เหมาะสมกับงาน จะช่วยให้งานเสร็จเร็วขึ้น
- ควรใช้เครื่องมือด้วยความระมัดระวังและเก็บรักษาอุปกรณ์อย่างถูกวิธี

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง เศษผ้ามหัศจรรย์ (1)

สิ่งที่ต้องเตรียม

๑. ใ้บความรู้ เรื่อง การประดิษฐ์ดอกไม้ จากเศษผ้า
๒. เตรียม เศษผ้า เข็ม ด้าย ดินสอ กรรไกร

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th